

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
НІЖИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА РОСТОВСЬКОГО

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ З ФАХУ

освітньо-професійної програми
Музичне мистецтво
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 025 Музичне мистецтво
галузі знань 02 Культура і мистецтво
форма навчання: *денна / заочна*

Укладач:

Т. В. Раструба

УДК 378.046-021.64:78(075.8)

М54

Рекомендовано Вченою радою
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
(НДУ ім. М. Гоголя)
Протокол № 14 від 30.06.2020 р.

Рецензенти:

Бондарчук В. О. – доктор мистецтвознавства, професор, проректор з начальної роботи Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського;

Кавунник О. А. – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичної педагогіки та хореографії Навчально-наукового інституту мистецтв імені Олександра Ростовського Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя;

Шумська Л. Ю. – заслужений діяч мистецтв України, професор кафедри вокально-хорової майстерності Навчально-наукового інституту мистецтв імені Олександра Ростовського Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

Раструба Т. В.

М54 Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з фаху освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво». Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2020. 31 с.

Методичні рекомендації укладено відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво». В них подані вказівки щодо організації етапів створення курсової роботи: від вибору теми до публічного захисту. В рекомендаціях міститься опис структури та змісту письмової роботи, вказані способи оформлення тексту та списку використаних джерел зазначеного профілю, пропонується механізм навчання з використанням засобів дистанційного спілкування відповідно до нормативного врегулювання МОН України.

Видання може бути рекомендовано студентам всіх курсів при підготовці курсової роботи мистецького спрямування, проектів, а також всім тим, хто цікавиться науково-дослідницькою діяльністю.

УДК 378.046-021.64:78(075.8)

© Т. В. Раструба, укладання, 2020
© НДУ ім. М. Гоголя, 2020

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
II. ПІДГОТОВКА КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	7
III. СТРУКТУРА І ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ	11
IV. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	18
V. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	20
VI. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	24
VII. НАВЧАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗАСОБІВ ДИСТАНЦІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ.....	24
VIII. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26
IX. ДОДАТКИ.....	27

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Методичні рекомендації щодо підготовки курсової роботи розроблені на підставі «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», затвердженого наказом Міністерства освіти України № 161 від 02.06.1993 р., «Положення про організацію освітнього процесу в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя», затвердженого Вченою радою університету від 03.05.2018 р. (зі змінами від 19.09.2019 р.).

Головною метою виконання курсової роботи є закріплення та поглиблення здобувачем вищої освіти теоретичних та практичних знань з обраного фаху, їх застосування для вирішення конкретних завдань, формування навичок самостійної дослідницької та інтерпретаційної роботи, з'ясування ступеня підготовленості студента до майбутньої професійної діяльності.

Пропоновані методичні рекомендації орієнтовані на допомогу студентам у підготовці, оформленні та захисті курсової роботи. Вони призначені для студентів Навчально-наукового інституту мистецтв імені Олександра Ростовського Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво» підготовки *бакалаврів* зі спеціальності 025 Музичне мистецтво з галузі знань 02 Культура і мистецтво та здобувають кваліфікацію: Бакалавр музичного мистецтва. Викладач початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (викладач хорових дисциплін, викладач-інструменталіст (народних, духових, спеціальних інструментів). Артист (хору, хорового колективу, оркестрової групи та ін.).

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво», Навчального плану напряму підготовки 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» передбачено написання курсової роботи з відповідного фаху на останньому році навчання.

Курсова робота – є окремим кредитним модулем – це індивідуальне завдання, яке передбачає розробку сукупності документів та є творчим рішенням конкретної задачі щодо об'єктів діяльності фахівця, виконаним здобувачем вищої освіти самостійно під керівництвом науково-педагогічного працівника згідно із завданням, на основі набутих фахових компетентностей.

Метою написання курсової роботи є закріплення, поглиблення та узагальнення знань, отриманих студентом за час теоретичного та практичного навчання, розширення обсягу професійно значущих умінь і навичок. Зміст курсових робіт повинен відповідати навчальним завданням з фахових дисциплін, пов'язуватися з подальшою роботою випускників за спеціальністю / напрямом підготовки.

Для здійснення художньо-виконавських завдань майбутнім фахівцям необхідно володіти різними методами осягнення музичного та поетичного матеріалу: аналізом, порівнянням, співставленням, синтезом, абстракцією, узагальненням тощо, які тісно взаємодіють. В процесі виконання курсової роботи з фаху використовуються вищеперераховані методи, що сприяють формуванню науково-дослідницьких компетентностей студентів.

Курсова робота повинна відповідати наступним вимогам:

- носити дослідницький характер практичного спрямування, містити аналіз конкретного музичного твору або висвітлювати окремі аспекти історії та теорії музичного виконавства;

- містити обґрунтування та узагальнення закономірностей художньо-виразного, експресивного та формоутворюючого характеру, притаманних відповідному твору;

- показати знання широкого професійного кругозору, новітніх джерел, вміння використовувати методичну літературу при розробці теми;

- бути правильно оформленою.

Курсова робота з фаху створюється у формі письмової роботи з проблем особливостей підготовки виконання певного музичного твору (на паперовому носії).

Курсова робота є завершальним етапом вивчення фахових та музично-теоретичних дисциплін і дозволяє судити про те, наскільки студент засвоїв теоретичні та практичні курси і які проявляються набуті ним інтегральні, загальні та фахові компетентності, застосовуються отримані знання для їх узагальнення по обраній темі.

Підготовка та написання курсової роботи складається з декількох етапів:

1. Вибір теми та її узгодження з науковим керівником і завідувачем кафедри, за якою пишеться курсова робота.

2. Обґрунтування структури роботи та її узгодження з науковим керівником.

3. Складання бібліографії та списку джерел (каталог звукозаписів, теоретичної бази, відеоматеріалу тощо).

4. Збір теоретичного матеріалу та його узгодження з науковим керівником.

5. Обробка та аналіз отриманої інформації із застосуванням сучасних методів та їх узгодження з науковим керівником.

6. Формулювання висновків та обговорення їх з науковим керівником.

7. Оформлення курсової роботи відповідно до встановлених вимог.

Значення курсової роботи полягає в тому, що в процесі її виконання студент не тільки закріплює, а й поглиблює отримані теоретичні та практичні знання. Курсова робота є складовим елементом навчального процесу. Досвід і знання, отримані студентами на цьому етапі навчання, багато в чому можуть бути використані для підготовки випускної кваліфікаційної роботи.

Студент, який не виконав курсову роботу в строк, має академічну заборгованість за результатами поточного року навчання.

Курсова робота студенту не повертається і зберігається на відповідній кафедрі з фаху.

II. ПІДГОТОВКА КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Порядок вибору теми курсової роботи

Вибір теми курсової роботи є відповідальним моментом. Від правильного вибору теми роботи залежить як його кінцевий результат, так і сам хід проведення дослідження.

Тематика курсових робіт доводиться до відома студентів після обговорення на засіданні відповідної кафедри з урахуванням індивідуальних особливостей студента (науково-мистецьких уподобань, попередньої фахової підготовки).

Студент має право запропонувати виконання курсової роботи і по темі, відмінній від запропонованих, з обґрунтуванням доцільності проведення такого дослідження. Вибір теми з ініціативи студента можливий в декількох випадках: прагнення досліджувати питання практики застосування теоретичних положень; професійний інтерес в сфері маловивченої проблеми. Тема повинна бути сформульована лаконічно, ясно і чітко, не допускати довільності її тлумачення.

Самовільна зміна теми курсової роботи неприпустима; у такому випадку студент може бути не допущений до захисту.

Теми курсових робіт і призначення наукового керівника затверджуються завідувачем кафедри (його заступником) протягом 5 робочих днів після ухвалення відповідного рішення.

2.2. Обов'язки наукового керівника

Науковий керівник:

- надає допомогу в остаточному формулюванні теми;
- викладає сутність проблематики, запропонованої студенту для розробки в межах курсової роботи;
- знайомить студента з вимогами, щодо курсових робіт;
- надає допомогу в складанні плану курсової роботи;
- здійснює оперативне керівництво курсовою роботою;
- проводить регулярні консультації та співбесіди зі студентом в ході підготовки та написання роботи;
- надає студенту організаційну та методичну допомогу;
- підписує роботу і допускає студента до захисту;
- консультиє студента з підготовки доповіді та презентації для захисту курсової роботи на засіданні кафедри.

На етапі підготовки курсової роботи науковий керівник радить, як приступити до розгляду теми, коригує план роботи і надає допомогу в підборі літератури, джерел отримання інформації, а також визначенні періоду, за який доцільно зібрати інформацію.

У ході виконання роботи науковий керівник дає рекомендації по збору теоретичного, практичного і фактичного матеріалу, вибору методології дослідження, методиці узагальнення, систематизації, обробки фактичного матеріалу. Керівник вказує студенту на недоліки аргументації, композиції тексту, стилю викладу, пропонує способи їх усунення.

2.3. Складання бібліографії по темі дослідження і робота з науковою літературою

У процесі роботи над бібліографією стають очевидними ступінь вивченості проблеми, а також ще не вирішених питань. Кваліфіковану

допомогу та консультації на даному етапі можна отримати у наукового керівника і в бібліографічному відділі наукової бібліотеки.

Відомості по літературним джерелам слід відразу ж фіксувати. Бібліографічний опис кожного джерела має бути докладним, щоб надалі ці дані допомогли студенту правильно оформити список використаних джерел. Після складання бібліографії необхідно вивчити наукову літературу з досліджуваної теми паралельно з накопиченим емпіричним матеріалом, що дозволить конкретизувати план дослідження і уточнити характер аналізу матеріалу.

2.4. Організація і планування виконання роботи

Студент разом з науковим керівником формує цільовий напрямок роботи, визначає, які питання повинні бути опрацьовані, на що слід звернути особливу увагу.

Після остаточного формулювання теми курсової роботи студент з науковим керівником розробляють детальний план змісту роботи.

План курсової роботи відображає специфіку теми. В ході його формування отримують своє конкретне вираження загальна спрямованість теми, найменування розділів, уточнення списку літератури, джерела отримання статистичної або практичної інформації. У процесі складання плану зумовлюється теоретичний рівень і практичне значення роботи в цілому, оскільки вона має практичну спрямованість.

План складається за формою, узгодженою з науковим керівником, і узгоджується з керівником за змістом. План курсової роботи в подальшому може уточнюватися в залежності від ходу дослідження проблеми, наявності літературного і фактичного матеріалу.

Курсова робота повинна бути завершена і представлена науковому керівнику не пізніше, ніж за 2 тижні до проведення захисту з метою забезпечення можливості її доопрацювання за результатами зауважень.

2.5. Науковий стиль викладу курсової роботи

- ясність, як якість наукової роботи;

- логічність та послідовність, тобто наявність смислових зв'язків між послідовними блоками тексту;
- використання професійної термінології.

2.6. Порядок роботи з літературою

Робота з джерелами і літературою повинна починатися ще в процесі вибору теми. Вона набуває найважливішого значення після узгодження плану курсової роботи.

Студент, як правило, підбирає необхідну літературу самостійно. Роль наукового керівника полягає, в основному, в рекомендаціях і порадах з відбору джерел і видів публікацій.

Науковий керівник може допомагати студенту в знайомстві з важкодоступними джерелами, для чого кафедра сприяє допуску студента в бібліотеки, архіви, відомчі сховища.

Текст курсової роботи необхідно писати, спираючись на досвід вивчення фахових, музично-теоретичних, психолого-педагогічних дисциплін. Окремі твердження музично-теоретичного та виконавського аналізу слід ілюструвати нотними зразками. Краще викладати думки своїми словами, це відіграє важливу роль при перевірці роботи на плагіат. Цитувати потрібно найбільш яскраві місця досліджень, монографій, визначень, постулатів у разі, коли це відповідає змісту обраної теми. У прикладах з джерел, які використовуються для написання практичного розділу, потрібно підкреслювати ключові слова.

2.7. Завершальний етап написання курсової роботи

Цей етап роботи полягає в тому, що в текст вносяться виправлення відповідно до зауважень наукового керівника, і все дослідження передруковується начисто.

III. СТРУКТУРА І ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота відображає результати дослідження студентами змісту, форми та виконавської інтерпретації конкретного зразка фахової музичної літератури. Робота має сувору структуру. СТРУКТУРА – внутрішня організація тексту, характер взаємовідносин між його частинами. Виявити структуру тексту – означає виділити його розділи і визначити способи, за допомогою яких вони вступають у взаємозалежність.

Курсова робота повинна містити наступні обов'язкові розділи:

- титульний аркуш із зазначенням навчальної установи, кафедри, назви роботи, ПІБ виконавця, керівника та року виконання;
- зміст роботи із зазначенням усіх структурних компонентів;
- вступ, що містить обґрунтування актуальності теми роботи;
- основна частина курсової роботи – при необхідності структурується за параграфами або розділами;
- висновок (загальні висновки і результати, отримані в ході виконання роботи);
- список використаних джерел (наводиться досить повний список використовуваної літератури: книги, підручники, наукові праці, статті, тези доповідей, статті з Internet (з обов'язковим зазначенням назви, авторів та посиланням на веб-сторінці) оформлюється в алфавітному порядку);
- додатки (при необхідності).

1. ТИТУЛЬНИЙ АРКУШ – оформлений відповідно до встановлених вимог (див. зразок у додатку).

2. ЗМІСТ – відображає поділ роботи на параграфи або розділи і вказує на їх розташування в роботі.

3. ВСТУП – вступна частина курсової роботи, в якій визначається актуальність обраної теми роботи, її мета, завдання та структура, кількість використаних джерел.

Актуальність теми може полягати в підвищенні інтересу до проблеми інтерпретації творів в музично-виконавській та музикознавчій царині; в цікавому матеріалі, який з несподіваної і нової сторони ілюструє дану проблематику; у необхідності дослідження зразків музичної літератури з урахуванням сучасних тенденцій композиторської творчості та виконавських стилів.

Мета дослідження – те, заради чого проводиться вивчення об'єкту інтерпретації.

Завдання дослідження – це ті питання, які потрібно сформулювати і на які потрібно дати відповіді в ході розкриття мети дослідження. Завдання відображають основні етапи дослідження; є частковими, більш дрібними в порівнянні з метою або конкретного способу реалізації поставленої мети; перераховуються в порядку значущості. Попередній аналіз літератури дозволяє студенту сформулювати проект завдань свого дослідження. Завдання дослідження повинні бути відносно співвіднесені за своєю вагомістю.

Структура роботи описується згідно з поділом дослідження на логічні частини, які слідує одна за одною такі, як список скорочень (якщо є), вступ, перший, другий та третій параграфи чи розділи, висновок, список використаних джерел, додатки.

Основна джерельна база визначається на підставі теоретичної значущості робіт різних дослідників; у ході підготовки курсової роботи необхідно спиратися на основні положення наукових досліджень та творчих доробків виконавців-практиків, дати визначення деяким термінам.

4. ОСНОВНА частина роботи.

У основній частині курсової роботи з освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 025 Музичне мистецтво галузі знань 02 Культура і мистецтво викладаються результати комплексного аналізу та інтерпретації зразка музичної літератури (хорової, вокальної, музично-інструментальної),

обраного з переліку творів індивідуальної фахової програми, що вивчається студентом у поточному навчальному році.

Інтерпретація (від лат. *Interpretatio* – «роз'яснення, тлумачення») – художнє тлумачення співаком, інструменталістом, диригентом музичного твору в процесі його виконання, розкриття ідейно-образного змісту музики виразними і технічними засобами виконавської мистецтва. Інтерпретація залежить від естетичних принципів школи або напряму, до яких належить артист, від його індивідуальних особливостей та ідейно-художнього задуму. Інтерпретація передбачає індивідуальний підхід до виконуваної музики, творче ставлення до неї, наявність у виконавця власного мистецького бачення щодо втілення авторського задуму. Курсова робота з фаху (інтерпретація музичного твору) в основній своїй частині повинна містити 5-6 параграфів:

§1. Історико-естетичний аналіз: знайомство з конкретними суспільно-історичними умовами, в яких протікало життя і діяльність композитора, поета, формувалися їх естетичні погляди; характеристика основних рис творчості поета і композитора; типові риси індивідуального авторського стилю композитора.

§2. Аналіз поетичного тексту (для творів хорової та вокальної літератури): оцінка змісту, форми тексту (ідея, тема, образи, композиційна структура, розмір вірша, фонетичні особливості); аналіз структури вірша, визначення меж частин; виявлення головних слів і понять, що визначають зміст пропозицій; переклад тексту; порівняльний аналіз тексту з першоджерелом; порівняння музичних редакцій.

§3. Музично-теоретичний аналіз: визначення жанру твору; цілісний художньо-образний аналіз мелодики, гармонії, ритму і метра, темпу, динаміки, тембру, фактури; визначення меж частин музичного співвідношення, структури кожної з частин, фіксація та аналіз каденцій у зв'язку з структурою тексту; зіставлення музично-тематичного матеріалу та розподіл глибини контрасту або, навпаки, тематичної єдності; визначення форми цілого; виявлення лінії розвитку кожного голосу; визначення кульмінацій; порівняння

хвиль наростання й убування гармонічної яскравості з хвилями мелодійними, ритмічними, темповими, динамічними; зіставлень кульмінацій частин і знаходження головної, центральної кульмінації творів.

ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З КВАЛІФІКАЦІЄЮ «ВИКЛАДАЧ
ПОЧАТКОВИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ МИСТЕЦЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ, ВИКЛАДАЧ ХОРОВИХ ДИСЦИПЛІН, АРТИСТ ХОРУ,
ХОРОВОГО КОЛЕКТИВУ»

§4. Вокально-хоровий аналіз: тип і вид хору, аналіз партій і всього хору, теситура, дихання і види звуковидобуття, характер звуковедення (штрихи); обґрунтування і оцінка інтонаційних, ансамблевих, дикційних, ритмічних й інших технічних труднощів, пов'язаних зі специфікою хорового виконання і знаходження шляхів їх подолання; нотні приклади вокальних вправ, що сприяють подоланню труднощів (у додатку); особливостей технічного і тембрового ансамблю в залежності від фактури хорового твору; визначення труднощів у вступях хорових партій і всього хору.

ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З КВАЛІФІКАЦІЄЮ «ВИКЛАДАЧ
ПОЧАТКОВИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ МИСТЕЦЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ, ВИКЛАДАЧ ХОРОВИХ ДИСЦИПЛІН (ХОР, ВОКАЛЬНИЙ
АНСАМБЛЬ, ПОСТАНОВКА ГОЛОСУ), АРТИСТ ХОРУ»

§4. Вокально-технічний аналіз: визначення для якого типу голосу написаний твір, аналіз вокальної партії, теситури, дихання і видів звуковедення (штрихи); обґрунтування і оцінка інтонаційних, дикційних, ритмічних й інших технічних труднощів, пов'язаних зі специфікою сольного виконання і знаходження шляхів їх подолання; нотні приклади вокальних вправ, що сприятимуть подоланню труднощів (у додатку); визначення труднощів у вступях вокальної партії у співвідношенні з акомпанементом.

ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З КВАЛІФІКАЦІЄЮ «ВИКЛАДАЧ ПОЧАТКОВИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ МИСТЕЦЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ, ВИКЛАДАЧ-ІНСТРУМЕНТАЛІСТ (НАРОДНИХ, ДУХОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ), АРТИСТ ОРКЕСТРОВОЇ ГРУПИ ТА ІН.» ТА «ВИКЛАДАЧ ПОЧАТКОВИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ МИСТЕЦЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ, ВИКЛАДАЧ-ІНСТРУМЕНТАЛІСТ (ФОРТЕПІАНО), КОНЦЕРТМЕЙСТЕР»

§4. Контекстний аналіз: визначення для якого типу інструменту написаний твір, визначити музичну фактуру окремих частин та усього твору, рель'єфо-фонових характеристик, функціональність голосоведення, засоби музичної артикуляції, дихання (духові інструменти) і закономірності модифікацій звуковедення; обґрунтування й оцінка інтонаційних, ритмічних та інших технічних труднощів, пов'язаних зі специфікою музичного інструменту і знаходження шляхів їх подолання.

ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З КВАЛІФІКАЦІЄЮ «ВИКЛАДАЧ ПОЧАТКОВИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ МИСТЕЦЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ, ВИКЛАДАЧ ХОРОВИХ ДИСЦИПЛІН, АРТИСТ ХОРУ, ХОРОВОГО КОЛЕКТИВУ»

§5. Виконавський аналіз: аналіз прийомів, за допомогою яких художньо-образний зміст твору можна донести до слухача найбільш яскраво і переконливо; аналіз використання темпових коливань, динамічних відтінків, тембрових фарб, різних способів звуковедення і штрихів, артикуляції, фразування в залежності від необхідного характеру образу, емоційно-виразних або формоутворюючих завдань; обґрунтування використання тієї чи іншої диригентської «площини», важкого або легкого жесту, крупного або дрібного жесту, плавного або уривчастого в залежності від характеру музики, конкретних вимог музичного розвитку, динаміки, темпу, тембру, фактури, фразування, характеру звуковедення і штрихів; аналіз способів диригентської передачі логічного зв'язку між фразами, виявлення часткових і загальних кульмінацій тощо.

ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З КВАЛІФІКАЦІЄЮ « ВИКЛАДАЧ
ПОЧАТКОВИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ МИСТЕЦЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ, ВИКЛАДАЧ ХОРОВИХ ДИСЦИПЛІН (ХОР, ВОКАЛЬНИЙ
АНСАМБЛЬ, ПОСТАНОВКА ГОЛОСУ), АРТИСТ ХОРУ»

§5. *Виконавський аналіз*: аналіз прийомів, за допомогою яких художньо-образний зміст твору можна донести до слухача найбільш яскраво і переконливо; аналіз використання темпових коливань, динамічних відтінків, тембрових фарб, різних способів звуковедення і штрихів, артикуляції, фразування в залежності від необхідного характеру образу, емоційно-виразних або формоутворюючих завдань; аналіз труднощів співу у високій та низькій теситурі, недоліків або, навпаки, перебору дихання в певних фразах, можливої інтонаційної неточності при виконанні стрибків у мелодії, незручностей для співу руху мелодійної лінії, дикційних труднощів при виконанні в швидкому темпі, труднощів емоційного плану при передачі образу пісні тощо; аналіз співацького дихання, оскільки саме дихання є регулятором співу, обґрунтування взяття дихання при такій паузі, яка є загальною і для тексту, і для мелодії, звернення уваги на те, що у разі необхідності паузу можна зробити за рахунок скорочення ноти, яка закінчує мотив, дозволяє атакувати наступну ноту на початку її тривалості і зберегти в недоторканності тактовий акцент.

Дуже часто швидкий темп заважає чіткості вимови тексту твору. Інтенсивність і узгодженість роботи органів артикуляції визначає якість вимови звуків мови, розбірливість слів, дикцію. І навпаки, млявість в роботі органів артикуляції є причиною поганої дикції. При тренуванні артикуляційного апарату потрібні численні повтори незручних слів до відчуття комфорту при їх вимові. Студентам не варто боятися втоми м'язів, а треба уникати нової складності. Увага артиста має бути спрямована на потік і зчеплення голосних між собою. Таким чином буде правильно організований і потік приголосних, які потрібно вимовляти швидко і чітко, але не

«вистрілювати», щоб не завдати шкоди потоку голосних, тобто звуковому потоку, не рвати кантилену, не робити спів скандуванням.

ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З КВАЛІФІКАЦІЄЮ «ВИКЛАДАЧ ПОЧАТКОВИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ МИСТЕЦЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ, ВИКЛАДАЧ-ІНСТРУМЕНТАЛІСТ (НАРОДНИХ, ДУХОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ), АРТИСТ ОРКЕСТРОВОЇ ГРУПИ ТА ІН.» ТА «ВИКЛАДАЧ ПОЧАТКОВИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ МИСТЕЦЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ, ВИКЛАДАЧ-ІНСТРУМЕНТАЛІСТ (ФОРТЕПІАНО), КОНЦЕРТМЕЙСТЕР»

§5. Виконавський аналіз: Виконавський аналіз інструментальних творів передбачає вивчення виконавських засобів виразності для створення індивідуальної трактування музичного твору, в основі якого лежить принцип звукового втілення, інтонування конкретного нотного тексту.

Виконавські засоби виразності – індивідуальні засоби музиканта-виконавця для відтворення авторського тексту (артикуляція, штрихи, нюансування, тембр, агогіка та ін.), які не фіксуються в нотах або фіксуються частково. Їх вибір і застосування залежать від музичного інструменту, на якому буде виконуватися твір, від індивідуальних знань, умінь і навичок виконавця, рівня його технічної підготовки та розвиненості музичного інтелекту.

Для здійснення виконавського аналізу необхідно володіти основними музичними поняттями і категоріями; використовувати практичні навички гри на музичному інструменті; вміти читати з аркушу; застосовувати історичні та теоретико-методичні знання, отримані в ході вивчення фахових та історико-теоретичних дисциплін; знати художньо-виражальні засоби власного музичного інструменту; орієнтуватися в різних виконавських редакціях та інтерпретаціях обраного музичного твору; оперувати різноманітними джерелами спеціальної інформації (нотною, методичною та музикознавчою літературою, аудіо- і відеозаписами, інтернет-ресурсами).

5. **ВИСНОВОК** – підсумкова частина роботи, в якій визначаються результати та практичне застосування проведеного дослідження, відповідність результатів роботи поставленим завданням; робиться висновок про практичну значущість проведеного дослідження та подальшої можливості роботи над даним напрямком. Проведений комплексний аналіз має призвести до поглибленого наукового пізнання твору як змістовної художньої структури, розкрити оригінальність, новизну твору, характер його художнього впливу, його історичне місце і значення. Результати науково-аналітичного трактування музичного твору мають використовуватися в безпосередній виконавській та педагогічній практиці, але і можуть бути включені в подальші музично-історичні та естетичні дослідження.

6. **СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ** відображає всю цитовану і використану літературу по темі. Складається в алфавітному порядку і оформляється відповідно до вимог «ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» та згідно зі стандартом АРА (<http://akademperiodyka.org.ua>).

7. **ДОДАТКИ** (якщо необхідно) можуть включати підсумкові таблиці, схеми, нотний матеріал, перелік прийнятих скорочень, а також приклади, використані для аналізу в даній роботі.

IV. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна бути підготовлена в одному екземплярі і зшита.

Робота повинна бути оформлена на одній стороні аркушу паперу формату А4.

На титульному аркуші курсових робіт студентів-бакалаврів ставиться підпис завідуючого кафедрою про допуск роботи до захисту та підпис наукового керівника, що підтверджує готовність курсової роботи.

Зміст роботи, який має бути після титульного аркуша, друкується шрифтом Times New Roman № 14 через півтора інтервали, параграфи чи розділи відокремлюються пробілом в два інтервали. Поля на сторінках

розміщуються так: ліворуч – 30 мм, праворуч – 10 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм.

Параграфи чи розділи повинні мати заголовки. Заголовки параграфів чи розділів оформляють симетрично тексту, якщо є підрозділи, то їх заголовки – з абзацу. Відстань між заголовками і текстом має бути збільшено для виділення заголовка.

Заголовки параграфів чи розділів друкуються великими літерами, заголовки підрозділів (якщо є) – малими літерами. Заголовки не підкреслюються, в кінці їх крапки не ставляться. Заголовки параграфів чи розділів нумеруються арабськими цифрами. Номер підрозділу (за потреба) складається з номера розділу і підрозділу, розділених крапкою.

На одній сторінці суцільного тексту має бути 28-29 друкованих рядків, а в рядку – 58-60 знаків із проміжками між словами включно. Кількість сторінок має бути не менше 25, враховуючи нотні приклади, та список використаних джерел.

Кожну структурну частину курсової роботи починають із нової сторінки, але всі сторінки зазначених елементів курсової роботи підлягають суцільній нумерації.

Такі структурні частини курсової роботи, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера.

Усі сторінки тексту нумеруються. Нумерація починається з титульної сторінки, але порядковий номер сторінки на ній не вказується; на всіх наступних він розташовується праворуч зверху. Текст роботи не прийнято перевантажувати маркерами, курсивом, іншими шрифтами.

Кожен додаток слід починати з нового аркушу, в правому верхньому куті якого пишеться слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток (без знаку №), наприклад: **Додаток А**. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Єдиний додаток позначається як Додаток А.

Повна ідентичність друкованого тексту й електронного файлу обов'язкова.

V. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Захист курсової роботи з фаху проводиться прилюдно перед комісією, у складі не менше трьох науково-педагогічних працівників кафедри, одним з яких може бути керівник курсової роботи. Комісія затверджується розпорядженням директора інституту на основі подання завідувача кафедри.

Остаточна оцінка ставиться після захисту. Якщо робота не допущена до захисту, то вона повинна бути студентом перероблена й знову бути представлена на кафедрі.

Курсова робота, підготовлена без дотримання правил, викладених у рекомендаціях до підготовки, оформлення та виконання курсових робіт, до захисту не допускається.

У ході захисту курсової роботи завдання студента – показати поглиблене розуміння питань конкретної теми, добре володіння матеріалом по темі.

Організація захисту включає наступні етапи:

- повідомлення студента про основний зміст роботи;
- відповіді студента на питання.

Студент повинен ретельно підготуватися до захисту курсової роботи.

Загальна схема доповіді (на 5 хвилин):

- слід дати коротке обґрунтування теми, показати її актуальність;
- вказати, яка мета роботи;
- розкрити, які результати досягнуті в ході дослідження і що зроблено особисто студентом;
- викласти висновки, що випливають з проведеного дослідження.

Коротка доповідь повинна бути підготовлена в письмовому вигляді, але виступати на захисті слід, не зачитуючи текст.

Доповідь бажано (проте не обов'язково) ілюструвати презентаціями в програмі PowerPoint: таблицями, схемами, підготовленими завчасно. Презентації повинні включати 6-7 слайдів.

Поради щодо створення презентацій до доповіді:

1. Використовуйте максимум 3 кольори.

2. Використовуйте максимум 2 шрифти.
3. Не використовуйте шрифти, що важко читаються: шрифти з різними завитками тощо.
4. Не використовуйте шрифт з розміром кегля менше 12, адже присутні на захисті дивитимуться вашу презентацію не з екрану комп'ютера, а з екрану мультимедійного проектора, сидячи при цьому на деякій відстані від екрану. У цьому випадку наявність дрібного шрифту ускладнить ситуацію. При виборі кольору шрифтів співвідносьте їх з кольором фону сторінки щоб забезпечити достатню контрастність при читанні.
5. Не використовуйте картинки тільки для прикраси. Будь-який матеріал, включений в презентацію, в тому числі й графічний, повинен нести змістове навантаження.
6. Використовуйте по максимуму графічний матеріал, по можливості зводьте числові дані в графіки і діаграми.
7. Використовуйте таблиці, структуруйте матеріал для кращого розуміння інформації. Однак уникайте дуже великих таблиць.
8. Пам'ятайте, що із усіх варіантів надання інформації перевага надається графічному. Не зловживайте анімацією. Використовуйте її тільки за необхідності показати рух або розвиток дій. Не використовуйте анімацію там, де без неї цілком можна обійтись.

У деяких випадках можлива і демонстрація аналізованих об'єктів-творів мистецтва – уривків з опер, кінофільмів, творів кантатно-ораторіального жанру тощо, в разі, якщо це не суперечить чинному законодавству і не порушує процедуру захисту.

VI. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Оцінка результатів захисту курсової роботи проводиться колегіально членами комісії, присутніми на захисті курсової роботи. Оцінка оголошується після закінчення захисту всіх курсових робіт.

Курсова робота оцінюється за такими параметрами:

- відповідність змісту і структури курсової роботи її темі;
- повнота досягнення мети, сформульованої у вступі;
- ступінь самостійності та ініціативи студента;
- вміння користуватися різними джерелами інформації;
- здатність студента до дослідницької діяльності;
- цінність висновків і пропозицій, зроблених студентом, можливість практичного застосування отриманих результатів;
- оформлення результатів проведеного дослідження.

Результати захисту курсової роботи з фаху оцінюються за національною шкалою та за шкалою ЄКТС та виставляються у відомості за підписом голови комісії.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для диференційованого заліку		для заліку
90 – 100	A	5	відмінно	зараховано
82 – 89	B	4	добре	
74 – 81	C		задовільно	
64 – 73	D			
60 – 63	E			
35 – 59	FX	2	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90 – 100	A

у випадках, коли студент повно опрацював теоретичний та нотний матеріал по темі, аудіозаписи, наукову літературу, грамотно склав план-проспект роботи,

належно виконав роботу відповідно до вимог написання курсових робіт, підготував доповідь по темі і виступив на захисті, давши відповіді на усі запитання. Робота містить проблемно-пошукові аспекти, матеріал викладений логічно, текстовий та ілюстративний матеріали акуратно оформлені.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	82 – 89	B
	74 – 81	C

у випадках, коли студент достатньо повно опрацював теоретичний та нотний матеріал по темі, аудіозаписи, наукову літературу, грамотно склав план-проспект роботи, не допускає суттєвих недоліків у відповіді, може вірно використовувати теоретичні положення й володіє навичками при виконанні практичних завдань, належно виконав роботу в цілому, підготував доповідь по темі, виступив на захисті, але допустив неточності при відповідях на запитання. Матеріал викладений логічно, а сам текст оформлений акуратно.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	64 – 73	D
	60 – 63	E

у випадках, коли студент засвоїв лише основний матеріал, але погано орієнтується в окремих положеннях, припускається помилок або неточностей у формулюваннях, порушує логіку та послідовність у викладенні програмного матеріалу та має складнощі при виконанні практичних завдань. Студент частково опрацював джерела – теоретичний та нотний матеріал по темі, аудіозаписи, наукову літературу, склав схематичний план-проспект роботи. Робота оформлена неакуратно.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59	FX

Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 – 34	F
--	--------	---

у випадках, коли студент не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, з великими труднощами виконує практичну роботу, недбало опрацював наукову літературу, не вивчив теоретичний та нотний матеріал по темі, не написав плану роботи, при викладі матеріалу, допустив низку грубих помилок, не відповів на жодне запитання.

VII. НАВЧАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗАСОБІВ ДИСТАНЦІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ

Дистанційне (онлайн) навчання є однією з нових реальностей сучасної освіти. Наразі виникла можливість переосмислити деякі традиційні форми і методи навчання, представити їх у новому інформаційному форматі.

У третьому тисячолітті виникає необхідність оновлення української освіти, яка в концепції модернізації визначається як відповідність сучасним життєвим потребам розвитку країни. За цих обставин необхідність використання новітніх технологій у фаховій вищій освіті різного спрямування сьогодні не викликає сумніву. Зазначимо, що кожна професійна сфера, у тому числі й мистецька, на різних етапах розвитку адаптує досягнення інноваційних досліджень відповідно до своєї специфіки, створюючи таким чином нове освітнє середовище.

Основні принципи онлайн навчання – це встановлення інтерактивного спілкування між студентом та викладачем без забезпечення їх безпосередньої зустрічі та самостійне освоєння певного масиву знань і навичок за обраним курсом при використанні певних інформаційних технологій.

Для забезпечення процесу онлайн навчання (написання курсової роботи з фаху у тому числі), будуть доречними програми для візуалізації та аудіо редактори, що дозволяють за допомогою мережі інтернет забезпечувати зв'язок між комп'ютерами.

Ознайомитися з нормативними документами, які необхідні для здійснення освітнього процесу студентів-бакалаврів, їх обов'язками та правами можна на сайті Університету (<http://www.ndu.edu.ua>). Там розміщені основні інформаційні сервіси, які будуть корисними при написанні курсової роботи з фаху (бібліотека, репозитарій, віртуальне середовище УНІКОМ та ін.).

Разом із цим, подальша робота по написанню курсового дослідження студента під керівництвом наукового керівника може здійснюватися з використанням наступних інтернет-платформ: *Zoom, Google Meet, Skype* (публічні сервіси необхідні для організації відеоконференцій через інтернет між комп'ютерами або смартфонами).

Messenger, Telegram, Viber – додатки, що дозволяють здійснювати безкоштовні дзвінки через мережу wi-fi або мобільні мережі, а також передавати текстові повідомлення, зображення, відео та звукові повідомлення, документи і файли. За допомогою цих програм можна не тільки дистанційно провести урок, але і передавати студенту матеріали для самостійної роботи (опрацювання підручників, методичної, музикознавчої літератури, нотні тексти, відео - і аудіо файли). Науковий керівник та студент погоджують зручний формат спілкування на одній із цих платформ.

Процес навчання у дистанційному форматі підпорядковується всім вищеперерахованим правилам щодо написання курсових робіт з фаху.

До моменту захисту курсова робота має бути у зшитому, роздрукованому форматі доставлена на відповідну кафедру. Якщо студенти знаходяться на дистанційному навчанні, вони пересилають її поштою.

Якщо з певних причин захист курсових робіт припадає на період карантину, який обумовлює використання онлайн-формату, то голова екзаменаційної комісії створює конференцію на платформі *Zoom*, розсилає всім учасникам запрошення на email-адресу, де вказані код доступу, ідентифікатор, час і дата проведення. Момент захисту відбувається публічно,

тобто присутні (дистанційно) всі задіяні в процесі навчання особи. Голова комісії озвучує порядкові номери захисту курсової роботи студентів.

Студент усно захищає свою роботу, відповідно до вимог описаних у методичних рекомендаціях. Для зручності сприйняття інформації студент готує презентацію і виводить її на екран. Після доповіді студента комісія може поставити кілька запитань. По закінченню захисту всіх робіт робиться перерва для студентів, щоб комісія могла провести оцінювання. Для оголошення результатів створюється нова відповідна конференція.

VIII. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз музичної форми хорового твору: метод. рекомендації для студ. спец. “Музичне мистецтво” / уклад. О.В. Переверзєва. Мелітополь, 2019. 44 с.
2. Гусейнова Л. В., Коваль О. В. Написання дипломних та магістерських робіт: навчальний посібник. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2007. 91 с.
3. ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя. URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/polozennia_pro_org_osv_process.pdf
4. Сидоренко В. К., Дмитренко П. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для вищих пед. закладів освіти. Київ: РННЦ «ДІНІТ», 2000. 260 с.
5. Черкасов В. Ф. Основи наукових досліджень у музично-освітній галузі: підручник. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, Харків: ФОП Озеров, 2017. 316 с.
6. Шип. С. Музична форма від звуку до стилю: навч. посібник. Київ: Заповіт, 1998. 368 с.
7. Шумська Л. Ю. Хорове диригування: навч. посібник. 2-е вид., доповн. та перероб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 105 с.

ІХ. ДОДАТКИ

Додаток А

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Кафедра вокально-хорової майстерності

Курсова робота з фаху
(вказати кваліфікацію)

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ТВОРУ

В. ЗУБИЦЬКОГО «ДРИМБА» ДО РОБОТИ З ХОРОМ

Студентки ІІІ курсу групи ММ – 31
першого (бакалаврського) рівня
ОПП Музичне мистецтво
зі спеціальності 025 025 Музичне мистецтво
галузі знань 02 Культура і мистецтво

ПІБ

науковий керівник: *посада, звання*

ПІБ

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Ніжин – 2020

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

ЗМІСТ

ВСТУП	3
§1. Історико-естетичний аналіз.....	4
§2. Аналіз поетичного тексту.....	8
§3. Музично-теоретичний аналіз.....	10
§4. Вокально-хоровий аналіз.....	15
§5. Аналіз виконавських засобів виразності та диригентських виконавських прийомів.....	20
ВИСНОВКИ	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26
ДОДАТКИ	28

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Книга одного, двох авторів:

Лашенко А. З історії Київської хорової школи. Київ: Музична Україна, 2007. 200 с.

Олексюк О. М., Ткач М. Педагогіка духовного потенціалу особистості: сфера музичного мистецтва: навч. посібн. Київ: Знання України, 2004. 264 с.

або

Лашенко, А. 2007. *З історії Київської хорової школи*. Київ: Музична Україна.

Олексюк, О. М. та Ткач, М. 2004. *Педагогіка духовного потенціалу особистості: сфера музичного мистецтва*: навч. посібн. Київ: Знання України.

(кома після прізвища, після року немає коми – єдиний випадок, у всіх інших кома йде двічі, рік після ініціалів, назва самої книги курсивом, тире немає, сторінок немає, місто та видання пишеться повністю).

Словник:

Юцевич Ю. Є. Музика. Словник-довідник. Вид. 2-ге, переробл. і доп. Тернопіль: Навч. кн. – Богдан, 2009. 352 с.

або

Гончаренко, С.У. 1997. *Український педагогічний словник*. Київ: Либідь.

(раніше писали, що це словник під редакцією Гончаренка – автор йшов після назви, а тепер виноситься прізвище на перед, а не назва).

Тези конференцій, частини книг:

Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. *Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні*: монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.

Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. *Актуальні*

проблеми медіаосвіти в Україні та світі : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.

або

Баклан, А.О., 2007. Концептуальні положення діяльності педагога. В: *Сучасні проблеми якості освіти*: тези доп. регіональної наук.-практ. конф. Донецьк: ДНУ, с. 242–246.

Борисова, О.М., 1981. Про роль професійної діяльності в розвитку особистості. В: Л.І. Анциферова, ред. *Психологія формування і розвитку особистості*. Львів: Освіта, с. 159–177.

(кома і після прізвища, і після ініціалів, буква В: перед назвою в якому джерелі дана стаття, вже назва джерела в якому стаття – жирним, а не назва самої статті і проставляються сторінки).

Стаття в журналі:

Раструба Т. В. Використання інноваційних технологій вчителями музики в загальноосвітніх навчальних закладах у контексті особистісно орієнтованого підходу. *Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття*: матер. Міжнарод. наук.-практ. конф., за аг. ред. В. О. Огнев'юка; [редкол.: В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа, К. Ю. Бацак та ін.]. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. С. 525–531.

або

Раструба, Т. В. 2020. Особистісно орієнтовані технології як інноваційний інструмент навчання студентів мистецьких факультетів. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки»*, № 1, с. 68–72.

(назва журналу курсивом).

Дисертації:

Раструба Т. В. Розвиток особистісно орієнтованої музичної освіти дітей шкільного віку в Україні (остання чверть ХХ – початок ХХІ століття): дис...канд. пед. наук: 13.00.01. Київ, 2019. 252 с.

або

Щербініна, О. М., 2005. *Формування музично-стильових уявлень майбутніх учителів музики у процесі інструментально-виконавської підготовки*. Кандидат наук. НПУ ім. М.П. Драгоманова.

(лише назва, науковий ступінь та вуз, де була виконана дисертація).

Автореферат:

Костенко Л. В. Педагогічні умови організації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх учителів музики (на матеріалі вивчення диригентсько-хорових дисциплін): автореф. дис. ...канд. пед. наук: 13.00.01. НПУ ім. М.П. Драгоманова. Київ, 1998. 16 с.

або

Мартинюк, А.К., 2001. *Диригентсько-хорова освіта в музичній культурі України другої половини ХХ століття*: автореф. дис. кандидата пед. наук. Харків: Харківська державна академія культури.

Навчальне видання

Укладач:
Т. В. Раструба

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ З ФАХУ

освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво»

Технічний редактор – І. П. Борис

Видання друкується за авторським редагуванням

Підписано до друку 15.07.20 р.
Гарнітура Computer Modern
Замовлення № 126

Формат 60x84/16
Обл.-вид. арк. 1,17
Ум. друк. арк. 1,86

Папір офсетний
Електронне видання

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя.
м. Ніжин, вул. Воздвиженська, 3^А
(04631) 7-19-72
E-mail: vidavn_ndu@ukr.net
www.ndu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2137 від 29.03.05 р.